

TRIBUNA

REVISTĂ POLITICĂ ȘI CULTURALĂ

APARE SĂPTĂMĂNAL SUPT ÎNGRIJIREA UNUI COMITET

CUPRINSUL :

- G. Sima † Ioan M. Moldovan.
 A. Esca Poli Ofițerești.
 A. Marinescu-Nour Un răspuns D-lui Gorun.
 Ce sânt siliti să declare frunțași ro-
 mâni din Transilvania.
 Costică Comanicu Un glas de peste Ocean (Poezie).
 Intrunirea Parlamentarilor.
 Const. Asimini Din alte vremi (Poezie).
 G. Sima Literatură politică. — Dări de seamă. —
 „Tribuna” Un nou comunicat al Soc. Scriitorilor
 Români.
 V. P. Amintirile unui diplomat rus.

CRONICI :

- P. P. Carp și N. Filipescu.—O măsură sănătoasă.—In contra
 corupției.—„Rampa”.—Mobilizarea armatei Bulgare.—Trec
 aeroplanelor.—Ciomagul unguresc.—Spionii în armată.—† Ioan
 Ciocan.—† Dr. Bucur Băra.—Ausgezeichnetes Material.—
 Studențimea și trădătorii.—Ardelenii și România.—Carpații
 în luptele dintre Români și Unguri.—Un cetățean.—Către
 abonații „Tribunei”.

REDACȚIA:
 „LIBRĂRIA STĂNCIULESCU”
 Bulevardul Elisabeta No. 5
 BUCUREȘTI

ADMINISTRAȚIA:
 SOC. AN. „RAMURI”
 Strada Liceului No. 5
 CRAIOVA

PREȚUL 20 BANI

12516

A apărut:

Anul al X-lea, No. 34

BUCUREȘTI

20 Septembrie 1915

DRUM DREPT

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMÂNALĂ

DIRECTOR: N. IORGA

REDACTORI: } D. N. CIOTORI, C. Ș. FĂGETEL
I. U. SORICU și D. TOMESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMARUL:

- N. Iorga. — Bucureștii și Literatura noastră.
G. Tutoveanu. — Unui poet (poesie).
Iul. Giurgea-Bradă. — Perla (nuvelă).
V. B. — Gânduri.
P. Partenie. — Din pragul morții (schiță).
Eug. Boureanu. — Pribeagul (nuvelă).

CRONICA.

REDAȚIA și
ADMINISTRAȚIA:
CRAIOVA
— Strada Liceului No. 5 —

ABONAMENT ANUAL:
In țară Lei 10
In străinătate . . . 12

Numărul 20 bani

„TRIBUNA“

REVISTĂ POLITICĂ ȘI CULTURALĂ SĂPTĂMĂNALĂ

† IOAN M. MOLDOVAN

Încă un erou mort! Ce e drept, el nu moare pe câmpul de luptă, ca zecile de mii de Români cari își varsă sângele pentru binele altora, ci se stinge în chilia lui sărăcăcioasă din Blajul tradițiilor culturale și al muncii, după o viață lungă plină de fapte și de jertfe. Prepozitul capitular dela Blaj, Ioan M. Moldovan, sau cum îi ziceau toți cari l-au cunoscut „Moldovănuț“, a fost în adevăr un erou prin întreaga lui viață. Om de un caracter dârz, de o voință neînfrântă, de o putere de muncă cum la generațiile de azi nu se întâlnește, dacă soarta l-ar fi făcut să se nască în altă țară și în alte timpuri, el ar fi fost un demn tovarăș al lui Kant, al cărui „imperativ categoric“, rustic, dacă vrei, dar absolut categoric, l-a practicat viața întreagă și a stăruit ca să-l practice și alții.

A trăit prin muncă neîntreruptă, până la vârsta de 83 de ani; a strâns printr'un trai extrem de simplu și de onest, o avere de un milion din care n'a lăsat nici un filer neamurilor sale, ci pe care a lăsat-o întreagă neamului său; a luptat totdeauna cu o energie tinerească pentru drepturile bisericii sale și ale neamului său; a muncit ca o albină harnică, la întunec, ascunzându-se de lume și evitând zgomotul și laudcele acesteia. Pretutindeni pe unde a trecut, a lăsat urme neșterse. Arhidiocesa Blajului, cu câtă organizație are astăzi, e în mare măsură opera lui; școala primară greco-catolică a început prin anii 70 să ia un avânt oare care numai mulțumită lui. „Asociațiunea“ din Sibiu, pe care a condus-o ca președinte, timp de opt ani, s'a resimțit de activitatea lui; studiile istorice și filologice au avut câtva timp un serios cercetător în Moldovan. Nimeni în Blaj n'a respectat mai adânc opera lui Cipariu, ca el. Astăzi, când Blajul nu-l mai are nici pe Moldovănuț, după ce cu șase ani înainte l-a pierdut și pe Bunea, parcă nu mai are nimic din ce-a avut mare odinioară.

Nu i-au trebuit măririi, străluciri. A fost ales membru al Academiei române, dar modestia l-a oprit de a se prezenta în sânul ei. Ar fi putut ajunge mitropolit la Blaj, dar n'a vrut, de teamă că nu-și va putea servi Biserica după cum vroia.

Ce om, pentru timpuri ca acestea! E poate, ultimul exemplu din puținii oameni vrednici de condeiul unui Plutarh.

Odihnă lină trupului lui! Iar sufletul, dacă se poate, Domnul din Ceruri să-l hărăzească neamului lui, pentru care a trăit.

G. SIMA.

POLI OFITEREȘTI

De câte ori o societate trece printr'o criză mai gravă, în viața ei financiară apare un fenomen curios: dispariția aurului din circulație și năvălirea hârtiei. Când a izbucnit războiul european, banii de aur s'au ascuns grabnic prin toate colțurile, cum se ascund puii de găină când se roțește uliul deasupra lor. Cu greu se lipsește cineva de aurul care reprezintă, în ori ce împrejurări, o valoare anumită, pentru alte valori nesigure, în aceste vremuri grele.

În urma acestui fapt, băncile de emisiune, pentru a înlocui aurul dispărut din circulație, și pentru a satisface nevoile de schimb a valorilor, aruncă pe piață o cantitate mai mare de bilete de bancă, acești bani de hârtie, cu o valoare fictivă și de împrumut. Suneții sonor și curat al aurului e înlocuit de fâșiițul sec și răgușit al hârtiei.

Fenomenul acesta din viața financiară nu e însă un fenomen izolat; în împrejurări identice, apare cu aceeași regularitate atât în viața politică cât și în viața literară a unei societăți: Valorile reale se dau la fund, și valorile închipuite se ridică la suprafață.

Personalități de seamă, oameni de talent cari vor însemna în istorie gloria vremurilor, pe lângă cari în vremuri normale trecea mulțimea respectuoasă, descoperindu-și capul, azi se strecoară nebăgate în seamă, ghiontite la tot colțul de stradă de câte-o reputație umflată și sgomotoasă, răsărită eri din necunoscut, și care se va cufunda mâne iar în necunoscut.

Nulitatea de eri,—trece azi în țara noastră cu aere de mare bărbat de stat,—în aclamările mulțimei, și versurile banale și resufiate ale cutărui cârpaieu de rime, se declamă pretutindeni cu entuziasm și cu o ridicolă însufleșire.

Nu se aude glasul potolit și cuminte, de strigătele de însufleșire de afară, și acordurile în surdina ale artistului sunt înecate de sgomotul de darabană.

Nume mari, glorioase, au căzut în uitare și nume noi, necunoscute shoară de pe buze pe buze, cum trece polul ofiteresc de 5 lei, din mână în mână.

Să nu se descurajeze nimeni, căci acelaș rol necesar pentru vremurile acestea tulburt îl împlinesc și unii și alții; și polul ofiteresc și cutare glorie efemeră, care dă din mâni și din picioare să-și facă drum.

Cât ce vor sosi vremuri de pace, vor ieși din circulație și unii și ceilalți.

UN RĂSPUNS D-lui ION GORUN

Balaci, 12 Septembrie 1915

Domnule Redactor,

Fiindcă la întrebarea mea din N-rul 23 al „Tribunei“ d. Ion Gorun răspunde prin alte două, deși chestiunea își găsea răspunsul dela sine, binevoiiți vă rog, a-mi mai publica și rândurile de mai jos:

Cunosc în bine cele scrise odată de d. I. Gorun în ziarele din țară și de dincolo, și tocmai din această pricină rămân nedumiricit când îl văd în slujba unora ce luptă contra idealului românesc.—Pentru că astăzi d. I. Gorun scrie în «Minerva»: «Ori câtă silință și-ar fi dat și și-ar da adversarii Germaniei și-ai Austro-Ungariei în chip dușmănos de a înrăuri față de ele opinia publică dela noi, n'ar putea să ajungă numai prin acest fapt la nici un «rezultat»—sau—«noi nu ne putem îndoi de bunăvoința Germaniei față de noi»—și când cele scrise sunt cu totul contra aspirațiilor noastre naționale, mai putem crede că d. I. Gorun e la postul său?

Și afară de aceasta, când trăești în slujba unui ziar, nu înseamnă că împărtășești vederile aceluia ziar? Și când ziarul unde scrie totdeauna d. I. Gorun e «Minerva», ale cărui vederi le cunoaștem că nu sunt pentru împlinirea idealului atât de dorit, ce mai poate zice d-sa?

Dacă ștergi tot ce ai propăvăduit și apărât aproape o viață și ajungi în a susține, fie chiar indirect, un punct de vedere diametral opus celui din nainte,—nu-i asta o dovadă de dezerțiune?—Și chiar dacă cu d. I. Gorun lucrurile nu sunt tocmai așa, de ce n'a trecut domnia sa alături de cei cari susțin credincios cea mai scumpă năzuință românească?

După toate aceste întrebări, ce în mod firesc îmi vin în minte, cu multă mâhnire rămân convins că d. I. Gorun e un dezertor dela datorie în aceste clipe pe cari cu inima înfiorată le-am așteptat de-atâta vreme. Și totuș dacă d. I. Gorun vrea să ne dovedească greșeala acestei convingeri logice, să-și lapede pana veninată și să se regăsească pe sine, cel de altă dată, acum, cât mai e vreme. Semnul acesta îl dorim.

Mulțumind pentru aceasta, primiți vă rog, Domnule Redactor, dovada sentimentelor mele credincioase.

A. Marinescu-Nour

P. S. Și fiindcă d. I. Gorun pe bună dreptate îmi relevă o greșală de gramatică, îmi permit și eu să-i aduc aminte că odată susținea, că se zice: *nație nu națiune; redacție nu redacțiune.*

A. M.-N.

CE SUNT SILIȚI SĂ DECLARE FRUNTAȘII ROMÂNI DIN TRANSILVANIA

Cu prilejul vicleimului dela Viena, organizat de contele Tisza, cei câțiva români cari au trebuit să ia și ei parte la această demonstrație, au fost intervievați de diferiți gazetari cu privire la sentimentele celor de acasă, pe care îi „reprezintă“.

Dăm aci ca documente istorice, declarațiile făcute ziarului „Reichspost“ de cei doi vicepreședinți ai partidului național român, dd. *D-r Aurel Vlad* și *Nicolae Ivan*, observând din parte-ne că ele nu pot fi socotite ca o expresiune adevărată a convingerilor celor doi fruntași politici români, ci pur și simplu ca niște declarații—politice ale vremurilor nespuse de grele deacum.

D. Dr. Aurel Vlad a spus:

„Atitudinea soldaților noștrii în cea mai mare luptă a istoriei universale a dovedit, că tronul și patria pot să se rezime pe credința poporului român. Toată neîncrederea, care va fi existat, a fost aplanată prin sângele vărsat cu credință, al fiilor noștrii. Urmarea războiului mondial trebuie să fie o epocă de încredere, de înțelegere reciprocă. Ideile lui Francisc Deak trebuie să servească de cinosură și la rezolvarea chestiei de naționalitate în Ungaria. Tăria statului o formează popoarele mulțămite, și serbarea de acum a armoniei înălțătoare de inimi va dăinui și va trebui să dăinuiască în mod binefăcător pentru toate vremile“.

D. Nicolae Ivan s'a pronunțat astfel:

„Amintiri vechi istorice ne leagă pe noi, Românii, de Viena. Presentarea noastră de acum la poatele tronului nu mai poate apăra însă ca demonstrațiune, ca la alte ocaziuni, începând de la prezentarea jalbei intitulată Supplex libellus Walachorum“ din anul 1792. Astăzi se prezentează Românii în fața supremului domn, ca în fața celui mai nobil binefăcător al lor, cu cooperarea și aprobarea ministrului prezident al Ungariei, ca cetățeni credincioși ungari de naționalitate română, trimiși de conaționalii lor din partea municipiilor în cari trăesc, pentru a oferi dovada, că ei în bine și în rău țin cu credință la casa domniitoare, că-și dau sânge și avere pentru existența monarhiei, și că

toate le fac pentru a lumina poporul, că e în interesul culturii și al civilizației de a-i ținea pe dușmanii noștri ai tuturor, pe Ruși, departe de granițele noastre. Neîncrederea, care durere, a făcut mari ravagii, a dispărut în urma războiului și se va naște o Ungarie cu naționalități satisfăcute, o țară unită și de neînvis, în care fiecare cetățean ia parte la conducerea ei și se simte bine.

Suntem pătrunși de toate vremile mari în cari ne aflăm. Din ziua primă a mobilizării, până astăzi, noi, Românii ungari ne-am făcut datoria față de patrie pe câmpurile de luptă cu bucurie însuflețită și suntem mândri că cu sângele fiilor noștri am putut dovedi din nou dinastiei și monarhiei probata credință română. Partidul național român, în înțelegere cu înaltul cler român, și-a ținut de dorință a pune la o parte sub durata războiului întreaga activitate politică și a-și pune toate puterile, toate jertfele jără restrângere, fără condiție, la dispoziția tronului și a patriei.

N'am pretins nimica pentru aceasta și ar fi lucru necuviincios a face afaceri politice din convingerile noastre. Avem încredere, că guvernul ungar, condus de un om plin de considerații, ca contele Tisza, va fi gata să împlinească dorințele românilor loiale în cadrele ideii de stat maghiar. Dorințele acestea sunt cunoscute ministrului prezident, contelui Tisza în scrisoare pe care a adresat-o mitropolitului Mețianu, a pus deja în vedere parțiala împlinire a acestor dorințe, cari se refer mai ales la școală și la biserică, dar și la o altă arondare a cercurilor electorale, mai dreaptă pentru validitatea drepturilor politice ale Românilor din Ungaria. Noi, Românii, vom contribui, singuri la aceasta operă mare a înțelegerii, care va da monarhiei, după războiu, puterea de a duce la bun sfârșit vindecarea ranelor celor multe. Ce binecuvântare ar fi aceasta pentru noi toți! Se poate, că aceste zile din Viena, au să formeze zorile unui nou viitor".

„LEGIUNEA ARDELEANĂ“

ne roagă să publicăm următorul comunicat:

„Se atrage atențiunea publicului că niște indivizi certafi cu morala, cari astăzi nu mai fac parte din Societatea „Legiunea Ardeleană“, au scos fără nici o aulorizare din partea Societăței ziarul „Ardealul“, cu singura intențiune de a avea un mijloc de speculă a sfintei noastre cauze naționale. Publicul este rugat cu insistență să-i dea pe mâna poliției pe toți cei ce în numele vreunei Societăți Ardelene, s'ar prezenta cu liste de subscripție, fie pentru ziarul „Ardealul“, sau pentru alte scopuri naționale.

Vice-Președinte, **Al. Hențiescu**

Secretar, **Horia Pipos**

UN GLAS DE PESTE OCEAN

In bătrâna **Europă / Centrală** / **Uni**
 Ipocrîta filantropă
 Altă dată 'ntelenită
 Intr'o liniște cumplită,
 S'a pornit acum furtună
 Care groaznică detună.
 S'am primit aicea știri
 Că 'nvechitele 'ntocmiri
 Să răstoarne dânsa urea
 Ca să 'ndrepte soarta rea
 Care ține despărțiți
 Frați ce trebue uniți.

S'a pornit vânt de dreptate
 Care aici la noi străbate
 P'al Americii pământ,
 Aducându-ne cuvânt
 C'a sosit ceasul cel mare
 De urgie și noroc.
 Când românii în noi hotare
 Toți să fie la un loc.

Ferdinand, Doamnă mările
 Oastea ta 'n luptă trimite
 Ferdinande, măreț Crai,
 Implinește Tu, în fine
 Potolind grele suspine,
 Visul marelui Mihai
 Și din ghiare de maghiar,
 Snuțge al Romii vechi vlăstar.

De-i porni acum război,
 Alergăm cu toți și noi,
 Căci să afli, de nu știi,
 Sîntem două sute mii
 De români aci ce-asteapla,
 Doar porunca Ta 'ntealeptă
 Ca să vie cu grăbire
 Să 'nmulțească a ta oștire.
 Să-și dea viața devotați,
 Pentru Țară, pentru Frați!

Costică Comanicu

din America de Nord Stateli-Unite
 Detroit-Michigam

INTRUNIREA PARLAMENTARILOR

Duminecă la 13 Sept. s-a ținut în sala hotelului Bulevard din București, o conferință a parlamentarilor din toate partidele politice, cu scopul de a examina situația politică și de a lua o poziție hotărâtă împotriva corupției străine care necinstește țara. Conferința s'a deschis sub prezidenția d-lui D-r. C. Istrati, fiind prezenți 54 de senatori și deputați, printre cari s-au remarcat 14 liberali.

Date fiind mobilizarea armatei bulgare și ofensiva începută de Austro-Germani în Serbia, oratorii întrunirii s-au preocupat mai mult de situația externă. Cuvintele cari s-au spus cu acest prilej, merită să fie reținute. Ele oglindesc adâncă îngrijorare de care sânt cuprinși oamenii noștri politici, ca răspundere, și cu ei împreună întreaga țară, în fața primejdiei de încercuire care ne amenință grație politicei de târăgănire pe care am dus-o până acum.

Cetitorii noștri vor fi avut ocazia să citească prin ziare, cuvântările d-lor N. Filipescu și Take Ionescu rostite la această conferință. Le reproducem totuși și aici, fiindcă, prin claritatea și sinceritatea expunerii și prin hotărârea cu care exprimă voința noastră a tuturor în aceste vremuri, ele se ridică la însemnătatea unor documente.

Iată ce a spus d. Nicu Filipescu:

Vroiam să vă vorbesc—începe d. Filipescu—de corupțiunea străină care se întinde la noi cu complicitatea și ajutorul statului și să propui unele măsuri.

Uzând cum se cuvine, de legea poștală de exploatare și de convenția internațională poștală, s'ar fi sfârșit cu propaganda prin presă și cu cumpărarea ziarelor. Ași fi cerut retragerea executorului vice-consulului german la Bacău dovedit că subvenționează presa ostilă țării. Și s'ar fi propus multe altele.

Dar de câteva zile, situația externă a căpătat o gravitate care trece cu mult peste aceste preocupări.

Din ocazie în ocazie pierdută, politica ce s'a făcut în cercurile noastre a ajuns la faliment.

Dar în loc ca să se deplue bilanțul și să avizăm, să perseverează în eroare.

Sântem duși la prăpastie tot în numele idealului național.

Acest ideal național îmi aduce aminte milioanele doamnei Humbert.

Europa întreagă a fost amăgită cu aceste milioane, cari ar fi existând într'o anume ladă de fier.

Când s'a deschis lada de fier s'a văzut că era goală și că la mijloc era o vastă escrocherie.

În momentul când lăsăm a fi încercuți, ni se vorbește încă de ideal național.

Gluma trece peste marginele permise.

Sântem amenințați de învăluire ca să fim sugrumați.

Sântem de fapt în stare de războiu cu Austro-Germanii. Dar războiul e de o natură specială.

La sfârșitul secolului al 18-a se practica un fel de războiu al cărui teorician a fost generalul Henric de von Bulow. Acesta a scris o carte despre războiul fără luptă și fără vărsare de sânge.

Această strategie ținea să opereze pe planuri și în dosul inamicului, să-l încercuiască, să-i taie liniile de comunicație și să-i ia magaziiile, silindu-l să ceară grație.

Același războiu puțin glorios se duce contra noastră.

Când vom fi învăluți de la Dorohoi la Severin și de la Severin la Balcic va trebui să ne supunem.

Vom vedea atunci un popor întreg cu armata sa, făcut prizonier.

Pas de mai fă atunci politică națională!

Să răspândesc o sumă de neadevăruri spre a sprijini politica supunerii și a lașității.

Se vorbește de un milion de germani. Neadevăr patent. Nu sânt în contra Serbiei mai mult de 300.000 oameni și pretind că nu sînt nici atît. Pe frontul rusesc se află toate trupele ce erau până aci. Nu s'a regăsit urma numai a trei divizii.

Și e o copilărie ca să întreprinzi o ofensivă în contra României și a Serbiei cu mai puțin de 1.200.000 oameni,

Am convingerea că dacă ne-am face datoria, atacul în contra Serbiei nu s'ar mai produce, și am scăpa de primejdia ce ne amenință.

El nu va avea loc de cât fiind că am făgăduit că nu vom mișca.

Am auzit zicându-se că am merge dacă aliații ar debarca în Balkani 400.000 de oameni.

D. Take Ionescu cel dintăiu mi-a spus că ar trebui să sugerăm Quadruplei înțelegeri să aducă o sută sau o sută cinci-zeci de mii de oameni.

Eu i-am spus: „Să o facem dar să n-o vorbim. Cînd gu-

vernul va auzi de aceasta el; după sistemul lui de ipocrizie care ne-a atras disprețul lumii, va cere 400.000 mii de oameni, cât nu se pot aduce.

S'a nemerit că tocmai 400.000 s'au cerut.

Dar, trebuie să fii un triplu imbecil ca să propui așa ceva.

Linia ferată unică ce există prin Serbia e o linie cu debit foarte mic și e o stupiditate să ceri ca cu această linie să se transporte și să se ravitalizeze 400.000 oameni, plus armata grecească și să se deservească armata română și armata sârbească.

D-lor, trebuie să se sfârșească odată cu politica nedemnității și a lașității.

Suntem în ultimul stadiu când să mai poate alege.

Or facem politică națională și atunci trebuie să ne facem datoria imediat. Or politică germanofilă francă.

Fiind-că această din urmă politică, însemnează jertfirea tuturor aspirațiilor neamului, să cerem imediata mobilizare. (*Aplauze prelungite*).

Și să cheltuim toată energia ce e în noi, ca să impunem ceea-ce datoria ne poruncește.

La aceasta d. *Tache Ionescu* a adăugat;

Tot ce a spus d. Filipescu, e adevărat. Noi am stat 30 de ani într'o alianță contra naturei. a fost o politică aceasta. O politică neromânească, dar o politică.

Acum nu facem nici o politică. Ne-am rupt definitiv cu unii, și am rămas în aer.

Astăzi politica puterilor centrale este subordonată intereselor ungurești. In ceea ce se face azi, trebuie să vedem încercarea ungurilor, de a-și asigura flancurile.

Miine, când nemții vor fi stăpâni pînă în marea Neagră, ne vor trimite ultimatum să dezarmăm și atunci va trebui să ne batem, dar ne vom bate singuri fără sârbi și fără greci. Sau atunci va trebui să abdicăm de la demnitatea noastră. Un popor care ar fi în stare să facă acest lucru, nu se mai scoală. Poți să lupți și să fii învins. Dar e mai rușinos să fii zdrobit și nimicir fără luptă.

După situația aceasta, va urma de sigur anarhia internă, și va fi legitimă. O spui categoric. Chiar dacă ni s'ar pune capul într'un vârf de suliță, încă n'ar fi prea mult.

Am siguranța absolută, că Bulgaria nu mobiliza dacă n'ar fi știut că noi nu vom mobiliza; este absurd să nu mobilizăm. Că nu vom fi atacați? Eu nu cred. Dar chiar dacă nu vom fi atacați,

ce alta voim decât războiul? Cînd avem atîta de revendicat, trebuie să facem jertfe.

Iată de ce subscriu la tot ce a spus d. Filipescu și am convingerea că vom fi uniți și vom merge uniți înainte. (Aplauze prelungite).

La sfârșitul desbaterilor parlamentarii întruniți în conferință au votat în unanimitate următoarea

MOTIUNE:

Subsemnații senatori și deputați, întruniți azi, 13 Septembrie, cerem să se ia măsuri spre a se pune capăt corupției străine care necinstește țara și otrăvește sufletul națiunii, iar în fața primejdiei de încercuire a țării pentru a o forța la dezarmare și la abdicare dela înalta sa menire, cerem guvernului să ordone mobilizarea tuturor forțelor noastre militare.

Pentru a lămuri întreaga chestiune, reproducem aici în întregime, și tot ca un document al vremilor de azi, răspunsul pe care d. Președinte al consiliului de miniștri l-a dat delegațiunii, încredințată să-i prezinte această moțiune:

„Cererea mobilizării — a zis d. Prim-ministru — dă întregului D-voastră demers un caracter care nu îngăduie să examinăm aci împreună posibilitățile și oportunitățile celeilalte chestiuni.

„Cererea D-voastră de a mobiliza este rezultatul declarațiilor făcute că a sunat ceasul pentru o intrare în războiu a României.

„Guvernul nu împărtășește această părere.

„Cu regret, nu văd posibilitatea de a face acum o expunere a motivelor cari nu ne permit să vă urmăm. Nu o pot face, căci îmi cereți un răspuns nu pentru D-voastră, ci pentru acei cari v'au delegat și credem că nu a sosit momentul unei expuneri din parte-ne a situațiunii internaționale.

„Suntem siliți de interesele vitale pe care le reprezentăm să continuăm a avea nevoie de încrederea pe care ne-a acordat-o Parlamentul până în ziua când asemenea desbateri se vor putea face fără pagubă și primejdie pentru Stat.

„Știm că ne putem rezema pe încrederea hotărîtă a marei majorități a Parlamentului, dar e de interes național ca în asemenea împrejurări să fim susținuți de unanimitatea lui.

„De aceea, în numele acelui interes, vă rog în momentul de față să depărtați orice ar putea să încerce a ne distra dela unica datorie care ne stă azi înainte și pe care guvernul e hotărît să o îndeplinească cu toată energia ce-i împun răspunderile pe cari le poartă“.

DIN ALTE VREMI

*Din alte vremi ce-au dus cu ele groaza
 Și fulgerele spadelor barbare,
 Din noaptea ce ne 'ntunecă trecutul
 Cu nori de sânge, azi scânteie scutul
 Martirilor ce strigă răzbunare.*

*Călugărenii, Rahova și Baia
 Ce-au îngropat păgânătatea 'n ele,
 Ne-aruncă doar muștrare și blesteme,
 Că suntem lași și pierzători de vreme
 Și surzi la glasul vremurilor grele.*

*Strămoșii se cutremură din groapă
 Și fiecare cere nu stindard,
 Că-i ziua de apoi și-or să rămână
 Păduri de cruci, morminte fără vină
 Pe care facelele idealurilor ard.*

*Și 'n veci de veci le vor scuipa streinii
 Și 'n răs le-or blestema, și-or să le darne
 Și le vor da pe vânturi țărna lor,
 Să piară urma bravului Popor
 Ce-a frânt atâtea oști și-atâtea arme!*

*Dar cum mai suntem noi străjeri de veacuri
 La Dunăre, la Tisa, la Carpați,
 Când plaiurile gem că-i moarte 'n țară
 Că-i prăpăd din hotare la hotare,
 Că se omoară frații între frați?!*

*Au nu suntem ai Sarmisagetuzei
 Și-ai Romei cei mai bravi legionari?
 La arme, dar, la arme! vișor meargă
 Din Dunărea la Tisa oști și șteargă
 De pe pământ Carpații seculari.*

*Să știm că-i brazda peste Criș și Mureș
 — S'o tragem noi în sânge de Maghiar, —
 Căci buciună de moarte pârçălabii,
 Și din mormânt ne strigă Basarabii,
 Că piere 'n lanțuri visul secular! —*

LITERATURĂ POLITICĂ

— DĂRI DE SEAMĂ —

„*Ardealul*“.—Discurs rostit de D-nul *Nicolae Titulescu*, profesor universitar, deputat, la întrunirea „Acțiunii naționale“ din Ploești, ținută în ziua de 3 Maiu 1915. Ploești, 1915, 10 pg. (Din publicațiile „Cercului studențesc prahovean“).

Un discurs în fraze frumoase, des aplaudate, din care reținem următoarea apreciere a valorii Ardealului pentru neamul românesc: „România nu poate fi întreagă fără Ardeal; România nu poate fi mare fără jertfă! Ardealul e leagănul care i-a ocrotit copilăria, e școala care i-a făurit neamul, e farmecul care i-a susținut viața! Ardealul e scânteia care aprinde energia, e mutilarea care strigă răsbunare, e suferința care chiamă pedeapsa, e sugrumarea care cere libertatea. Ardealul e românismul în restriște, e întărirea care depărtează dușmanul, e vieța care chiamă vieța. Ne trebuie Ardealul! Nu putem fără el. Vom ști să-l luăm și mai ales să-l merităm. Pentru Ardeal nu-i viață care să nu se stingă cu plăcere; pentru Ardeal nu-i efort care să nu se ofere dela sine; pentru Ardeal totul se schimbă, totul se înfrumusețează, până și moartea se schimbă: încetează de a fi hidoasă, devine atrăgătoare!“

Poate Germania câștiga războiul?—De * * București, Tip. Profesională D. C. Ionescu, 1915, 24 pg. 50 bani. Analizând mai ales situația economică a beligeranților, autorul conchide: Germania cu pregătirea ei militară și economică, ar fi avut șanse să câștige războiul dacă ar fi fost de scurtă durată, cum l-au crezut ei. N'au putut s'o facă; de acum, ce urmează nu e decât agonie.

Pentru ce România trebuie să prefere soluția: războiul contra Austro-Germaniei sau războiul european din punct de vedere fiziologic și metafizic de Const. Ioan Popovici Conta. București, Editura „Bibliotecii naționale ilustrate“, 1915, 23 pg. 1 leu.

O încercare curioasă, care însă nu e lipsită de interes. Trațează în zece capitole următoarele întrebări: Pentru ce? Instinctul biologic; Ce cred materialistii? Richard Cauciada lui Richard Inimă de leu; Bifurcarea celor două concepții metafizice: idealism și materialism; Bifurcarea: Venizelos, Take Ionescu, Bismark; Jurisdicțiunea teritorială a națiunilor unde sentimentele altruiste domi-

nează; O căsătorie politică incestuoasă; Credința, păcatul și sacrificiul și Marea patrie morală.

Reținem din această broșură următoarele rânduri drepte: „România nu are de revendicat numai teritoriile române, în numele principiului libertății națiunilor, și ea are încă de revendicat chiar drepturile omului la libertate, egalitate și frație, cumpănite în fața legii legilor, ce ea și-a dat și cari drepturi, într'un cuvânt numite drepturi cetățenești, îi sunt răpite prin disimulare, prin dol și prin viclenie de atotputernicia concepțiilor materialiste, reprezentate și servite de armele austro-germane chiar pe teritoriul României libere. Acest fapt este consecința concepției metafizice materialiste, care a falsificat vicața noastră prin corupție.

Dar România nu are de revendicat numai teritoriile naționale și drepturi cetățenești reale, ci ea are încă de revendicat propria ei independență economică.

„Această viață publică pe care o ducem în prezent în România liberă, este oare o viață națională morală?”

Trăiască Rusia!—Număr unic, 10 Iunie 1915, 30 bani, de G. Voiniceș, ofițer în rezervă. (Tipografia neindicată), 8 pg. Are următorul motto: „Ardealul, Constantinopolul, Alsacia, Triestul și Bosnia au fost cuvinte magice pentru cinci națiuni deosebite. Unește Doamne și pe cel întârziat în avântul de întrupare a acestor vise scumpe, și înlătură neînțelegerile dintre ei precum i-ai adunat în idealuri“.

Tratează chesitunea, sau cum îi zice autorul „fantoma strâmtorilor,” „fantoma panslavismului” și dorința de a relua Basarabia. „Pe câtă vreme—zice autorul—o stăpânire rusească ar fi pentru noi ceva temporar și iluzoriu, o stăpânire germană ar deveni ceva real și foarte definitiv“.

Informații pentru membrii „Ligei“ (culturale, N. A.) Anul III, No. 10, Iulie 1915, Buc., 1915, prețul 5 bani, 38 pg. Cuprinde patru articole reproduse din „Neanul Românesc”, și anume: 1) Lembergul și Liovul (cu prilejul „liberării” sale) de N. Iorga; 2) Un răspuns d-lui Gh. Sârbu de D. Moldovanu; 3) Cine sunt patrioții austriaci? de E. Slușanschi și Refugiații de D-r V. Nișescu.

Ori cât ar fi cineva de nepretențios, nu poate fi mulțumit din partea Ligei Culturale, cu o publicație atât de modestă în vremuri ca acestea. Fără a voi să comparăm Liga cu societăți similare străine, credem că activitatea de propagandă prin scris a Ligii, cu astfel de broșurele, nu e consumată.

UN NOU COMUNICAT AL „SOCIETĂȚII SCRITORILOR ROMÂNI“.

Reproducem și noi, după ziare, acest comunicat, prin care S. S. R. încearcă să ne facă o nouă profesiune de credință:

Subscrișiți, membrii ai comitetului și „Societății Scriitorilor Români“, ne simțim datori să lămurim, prin rândurile de mai jos, bunul gând care, în frământările vremii de față, călăuzește laolaltă pe comitet și societate.

Credincioasă actului ei constitutiv de a ocroti drepturile membrilor săi și de a ridica prestigiul moral al profesiei literare, „Societatea Scriitorilor Români“ se socotește chemată să dea o declarație colectivă, care să-i oglindească atitudinea față cu încercările de dezorientare ale unei anumite prese din România.

Condamnănd această presă, tocmită în slujba intereselor străine. „Societatea Scriitorilor Români“, deplin solidară cu membrii săi ardeleni, bucovineni și basarabeni, declară că nu se desistă o clipă dela vechea luptă pentru biruința idealului național integral.

Consecventă cu mișcarea de propagandă, începută încă de la înființare, prin numeroase șezători culturale ținute în regat, precum și în țările locuite de Români, și imitând pilda marilor noștri înaintași, credem că menirea Societății este să dea suflet mișcării naționale, înlăturînd categoric orice amestec cu vre-o politică de partid.

Președinte, G. Diamandy; vicepreședinte, Calon Teodorian; membrii în comitet: Ion Minulescu, T. Arghezi, D. Nann, H. G. Lecca, V. Demetrius, N. N. Beldiceanu, M. Săulescu, G. Cair, Al. T. Stamatiad.

Membri societari: Al. Cazaban, I. Chiru-Nanov, D. N. Ciotori, M. Codreanu, V. Eftimiu, H. Frollo, Gala Galaction, Ion Gorun, C. A. Giulescu, G. Gregorian, A. de Herz, Constanța Hodoș, Irimescu-Cindești, P. Locusteanu, Al. Macedonsky, Cornelin Moldovanu, A. Măndru, Alfred Moșoiu, Emil Nicolau, Oreste N. Pora, Mircea Rădulescu, Const. Rîuleț, G. Rotică, Ion Scurtu, M. Sorbul, I. U. Soricu, C. Stratulat, D. Teleor.

Departe de noi gândul de a intra în polemici cu S. S. R. Ne permitem totuși a face câte-va constatări:

1. Evident, este o mare deosebire între primul și acest de al doilea comunicat al Scriitorilor. În primul comunicat, scriitorii Români — cum își zic ei — ne declarau cu toată hotărârea unor oameni conștienți, că nu se pot coborî în vârtejul luptelor politice, ca nu cumva să se „spargă” societatea lor, de dragul idealului național, care trezește atâtea „deosebiri de vederi”. Acum aceiași scriitori români — ne asigură că societatea lor e deplină solidară cu aceia care stăruiesc în vechea luptă pentru biruința idealului național. — Frumoasă izbândă pentru acest ideal național, care a știut să cucerească — în interval de 3 săptămâni — până și sufletul scriitorilor români!...

2. Noul comunicat e iscălit numai de *unii membrii* ai „Societății Scriitorilor Români”. — Să credem, că *ceilalți* membri, cari n'au iscălit comunicatul, nu înțeleg „să dea suflet mișcării naționale”, și sînt împotriva idealului național?

3. În comunicat, ni-se vorbește de „idealul național integral”. Dacă am priceput bine, scriitorii cred, că acum e timpul să cucerim Ardealul, Banatul, Crișana, Maramureșul, Bucovina, Basarabia, Dalea Timocului și Macedonia *tot deodată*. Fericită țară, care are astfel de scriitori, și fericii scriitori, cari își închipuie o Românie atât de puternică, încât să fie în stare a se bate deodată cu Europa întreagă!...

4. Și însfârșit, lăsând la o parte declarațiile și profesunile de credință, ne mai permitem o simplă întrebare: unde au fost și ce-au făcut scriitorii români, pentru „a da suflet mișcării naționale”, dela începutul războiului și până astăzi?...

„Tribuna“.

AMINTIRILE UNUI DIPLOMAT RUS

(de pe timpul războiului româno-ruso-turc)

Continuăm cu publicarea amintirilor d-lui Nelidow, fost însărcinat de afaceri la Constantinopol pe timpul războiului de la 1877, amintiri referitoare la tratativele ce D-l Nelidow le-a avut cu I. C. Brătianu în privința trecerii trupelor rusești peste teritoriul Principatelor:

Intrevedera mea cu D-l Brătianu avu loc chiar a doua zi după sosire, la ministerul de finanțe, unde sosii, cum fusese convenit între el și baronul Stuart, la 9 dimineața, și mă anunță ca D-l Alexandresco. Ficțiunea ce-mi propuse D-l Brătianu să adoptez pentru a aplica, la nevoie, prezența mea la București, era ca, Român de orgină și fost militar rus, vroiam să mă stabilesc în România și să intru în armată. Astfel vorbi chiar de mine colegilor săii, când avu să explice audiențele ce-mi acorda.

Găsii în Brătianu un bătrân foarte viu, foarte simpatic, entuziasat dela ani 40 când, ca student la Paris, luase parte la revoluția din Februarie; reîntors în patrie el păstră stigmatul revoluționarului și al republicanului. Ii plăcea însă monarhia; a fost deputat și ministru și se distînse prin călduroasele simpatii ce le arătă creștinilor din orient, în special Bulgarilor, când aceștia sufereau sub jugul lui Midhat Pașa. Sosit cu prințul Carol la Crimeia, el deveni acolo partizan al Rusiei, pe care o combătuse până atunci, când văzu că ea era decisă să tragă spada pentru emanciparea coreligionarilor săii. Era afară de asta un om de o dezinteresare exemplară, sărac, perfectamente cinstit. Exercițiul puterii nu-l alterase încă la acea epocă. El se cramponă de dânsa mai târziu și nu făcu în totdeauna bine țarei sale.

El mă primi în modul cel mai amabil, îmi adresă complimente personale, pe urmă îmi puse imediat chestiunea la care mă așteptam, cerându-mi scrisorile de acreditare. Ii dădui scrisoarea contelui Ignatieff, pe care el nu o consideră decât ca o scrisoare de introducere. „Cum vreți, îmi zise, ca noi să ne angajem într'o afacere care poate să pue în pericol siguranța statului nostru, și D-tră nu vreți să ne dați în schimb decât responsabilitatea d-v. personală sau accia a generalului Ignatieff? Partida este prea neegală. Dealtfel este o lipsă de condescendență față de statul român. Un act încheiat cu Principe și care va trebui semnat de primul ministru și ratificat de Principe și de Camere, ar trebui să fie cel puțin ratificat de ministrul afacerilor Străine al Rusiei, singur calificat pentru a da pleniputerile necesare negocierilor. „Această primă dificultate amenința să compromită totul. Dacă ași fi perdut timp solicitând și primind pleniputeri, statul meu la București s'ar fi prelungit și riscam să fiu descoperit. De altă parte conferința trebuia să se deschidă la Constantinopol în primele zile ale lunei lui Decembrie și țineam să azist cu atât mai mult, cu cât și ambasadorul avea nevoie de prezența mea. Intrebuițai deci toate resursele spiritului meu pentru a demonstra d-lui Brătianu, că această misiune sau lipsă de formă

nu era decât accidentală, că trebuia să câștigăm timp și că deacea Generalul Ignatieff o luase asuprași să mă trimeată fără întârziere. Se înțelegea dela sine că convențiunea ce aveam să elaborăm împreună va fi ratificată; aveam să cer telegrafic pleniputeri, cari vor fi desigur trimise pe numele D-lui Stuart pentru a nu mă reține prea mult la București, dar am putea între timp să începem convorbirile. D-l Brătianu sfârși prin a admite aceste argumente și consimți a începe negocierile. Dar 'mi puse imediat o a doua întrebare, la care mă așteptam de asemeni: puteam eu să-i garantez că după război nu vom relua Basarabia? Li răspunsei, că avem ordin de a evita orice chestiune politică, misiunea mea conzistând a încheia o convenție tehnică pentru trecerea trupelor. „Foarte bine, 'mi răspuse el, dar eu care voi fi nevoit să prezint această convenție Camerei, va trebui să-i spui cari sunt garanțiile cu care am înconjurat inteligența și integritatea patriei noastre. Astfel ea nu va fi niciodată acceptată. „Avurăm mai multe discuțiuni în această privință și convenirăm în sfârșit că, în introducerea sau în concluzia convenției, vom introduce o frază care va salva răspunderea D-lui Brătianu și a Principelui. Testul primitiv mi-l remise chiar d-l Brătianu și formă obiectul grijilor mele cele mai arzătoare; îl maniarăm și remaniarăm împreună cu prințul Cantacuzène și găsirăm în sfârșit formula care, fără a ne angaja dintr'o manieră absolută, putea să satisfacă pe Români îngrijorați de integritatea țării lor. În acest text se spune, dacă 'mi aduc bine aminte, că Rusia se angaja a deturna toate primejdiile și atacurile ce ar putea să amenințe România în urma încheierii acestei convențiuni și că dânsa garanta siguranța și individualitatea politică a statului român în limitele sale actuale (sau astfel cum e constituit actualmente) „dacă ele ar fi amenințate din cauza treceri trupelor rusești“. La distanța care mă găsesc de la acea epocă, ne păstrând nici un document, nu pot garanta exactitatea terminilor, sensul este în acesta. Intre alte argumente ce am întrebuințat față de D-l Brătianu pentru a evita să mă angajez pentru mai mult, i-am spus că noi nu putem garanta României decât contra pericolelor ce ar amenința în urma înțelegerei sale cu noi. „Dar dacă, ii spusei, exaltații D-tră ar ataca Transilvania, și dacă guvernul austriac, în urma acestui fapt, ar invade Valachia de sus, noi nu ne-am considera de loc obligați să alergăm în ajutorul D-tră și să intrăm în război cu monarhia Habsburgilor“. Văd bine, îmi zise într'o zi Brătianu, că veți sfârși prin a ne lua partea din Basarabia ce ne-a fost dată de tratatul din Paris. O înțeleg, am simțit-o la Livadia, este o chestiune de onoare pentru împărat. Dar atunci preveniți ne, spuneți-o în mod franc, sau căutați compensații și voi putea să pregătesc opinia publică. Răspunsei ministrului, că, din moment ce înțelegea și presimțea necesitatea în care ne găscam, în caz de război fericit, să redobândim partea cedată din Basarabia, prudența cerea ca opinia publică să fie pregătită.

CRONICA

Politice și Culturale.

P. P. Carp și N. Filipescu.—În ședința dela 4 Decembrie 1909 a Camerei, pe când vorbea răposatul Sp. Haret:

D-l P. P. Carp: O să vă spun eu ce o să facă Filipescu, când o veni la putere!

D-l I. I. C. Brătianu, președintele consiliului: garantați D-voastră de viitorul politic al d-lui Filipescu? (Ilaritate.)

D-l P. P. Carp: garantez!

Nu știm ca d-l Filipescu să fi garantat și d-sa de viitorul politic al d-lui Carp...

O măsură sănătoasă.—D-l ministru de instrucție a numit pentru învățământul primar mai mulți inspectori *definitivi*. E o măsură aceasta atât de bună și de necesară, încât n'avem destule cuvinte pentru a o lăuda în deajuns. Dorim ca acest început de stabilitate să fie continuat, instituire în mod definitiv pe toți revizorii, directorii de ministere, secreteful general s. a. m. d.

In contra corupției.—Din inițiativa unui grup de parlamentari, a fost lasat următorul apel:

Fără cu dovezile de corupțiune ce zilnic ies la iveală, dezonorând viața noastră publică, subsemnații membri ai parlamentului facem apel la colegii noștri să se adune spre a aviza asupra măsurilor ce trebuiesc luate pentru înfrânarea acestei propagande nerușinate și primejdioase.

Drept care d-nii deputați și senatori sunt rugați a se întruni Duminecă, 13 Septembrie a. c., orele 10 a. m., în sala mare dela hotel Boulevard.

Ca semnatari figurează d-nii: B. Delavrancea, N. Filipescu, I. Grădișteanu, general Crăiniceanu, dr. Istrati, Take Ionescu, Leonte Moldovanu și Iulian Vrăbiescu.

„Rampa“.—De câteva zile apare la București un nou ziar cotidian: „Rampa“. După cum îl arată și numele, noul ziar se ocupă de teatru și de alergările dela Băneasa. Atât.

Se pare că acestea sunt și trebuie să fie acum singura noastră preocupare de toate zilele. Să trăiască, deci, noul confrate!

Mobilizarea armatei bulgare.—*În Bulgaria s'a decretat mobilizarea generală. Această știre se confirmă prin telegrame oficiale.*

Nu mai este nici o îndoială, că obiectivul armatelor bulgare este frontiera sârbească. În același timp Austro-Germanii au început o puternică ofensivă contra Serbiei.

Teatrul războiului european se transpune astfel în Balcani, și România este amenințată cu o încercuire și izolare completă.

Trecem prin clipe tragice, hotărâtoare. Viitorul neamului nostru întreg ne impune acum o singură datorie: la arme!

Trec aeroplanelor...—Cetim în ziare, că în fiecare zi trec, pe deasupra teritoriului românesc, câteva aeroplanel austriace în spre Bulgaria. De când trec mereu, numărul lor trebuie să fie foarte mare.

Până deunăzi credeam, că aceste aeroplanel sunt destinate Turciei. Astăzi înțelegem însă, că măcar o parte din ele se vor opri în Bulgaria, de unde, ca mâine, se pot întoarce împotriva noastră. În caz de războiu, ori cum, e mai ușor peste Dunăre decât peste Carpați, — un lucru, la care Ungurii știu să se gândească din vreme...

Dacă vom continua să luăm aceleași măsuri serioase, ca până acum, ne pomenim, că în curând vor putea trece pela noi armate ungurești întregi, cu lunuri cu tot. Mai știți?...

Ciomașul unghuresc.—De câteva zile nu mai poți umbla singur și fără arme, pe străzile Capitalei. Acum câteva zile a fost pândit și bătut,

cu toată cruzimea, d. V. Drumaru. Același lucru i s'a întâmplat d-lui Cazimir; acum azi înregistrăm o nouă victimă în persoana d-lui Gh. Banu, conducătorul studenților.

Organizatorii bandelor de bătauși sunt exponenții politicei ungurești în țara românească. Acești apostoli ai cauzei lui Slavics Janos văzând, că vorba bună și... aurită nu prinde, au început eu ciomegele...

Mare lucru nu-i. În Ardeal României sunt impușcați și spânzurați; în țara românească sunt deocamdată numai bătuți. Cum vedeți, este o deosebire.—Rugăm însă guvernul, să nu îndepărteze felinarele de pe străzi, ca nu cumva să le vie în minte Ungurilor, că ne pot spânzura și aici...

Spionii în armată.—Aflăm, că autoritățile noastre au pus în urmărire pe un anume Rückert, fost desenator la Institutul Geografie al Armatei Române, bănuit că ar fi făcut un întins serviciu de spionaj în favorul patriei sale, Germania.

Fapta acestui Rückert nu ne surprinde. El a venit în țară, la noi, cu o misiune, pe care și-a îndeplinit-o. Ne miră însă faptul, că ministerul nostru de războiu nici în aceste vremuri nu se poate lipsi de atâția funcționari germani, cari, nefiind măcar împământeniți, trebuie să ne inspire toată neîncrederea. Oare printre cei opt milioane de români să nu se fi găsit un desenator priceput, care să-l poată înlocui pe un Rückert?

† **Ioan Ciocan.**—Fostul profesor de limba și literatura română la Universitatea din Budapesta—a murit zilele trecute. Urnaș al lui Alexandru Roman, singurul adevărat profesor român la Universitatea din Capitala Ungariei,—Ciocan s'a ridicat la înălțimea catedrei universitare prin merite de ordin politic. Fusese câțeva vreme profesor, apoi director la liceul din Năsăud, tocmai în timpul când ministrul Desideriu Banfy umbla să puie mâna pe fondul grăințerese din care să susținea acest liceu românesc.

Neavând energia de a se opune lui Banfy și înțelegând că prin atitudinea lui conciliantă și-ar putea netezi calea spre situații mai înalte, Ciocan i-a dat mână liberă lui Banfy, care a făcut ce-a vrut cu fondul grăințerese, înstrăinându-l în parte de menirea lui și subjugând pe de altă parte liceul.

Astfel a ajuns Ciocan profesor la Universitate, — el care, afară de câteva articole publicate în „Albina” lui V. Bobeș din Budapesta, pe care a și redactat-o atâta vreme, n'avea nici o lucrare și nici un merit științific; zece ani de zile a fost profesor, dar pe urma lui n-a răsarit nimic. Nici o lucrare, nici o îndrumare, nimic.

A fost multă vreme și deputat guvernamental în Cameră, unde însă n'a luat nici o singură dată cuvântul. Astfel, cu toate greșelile lui, n'a fost un Român rău. La 1907, când s'a votat în Cameră legea lui Appony, Ciocan, deși guvernamental, a votat contra ei. De câte ori numai a putut, a făcut bine Românilor ceri se adresau cu cereri mărunte, iar la moarte se zice că și-ar fi lăsat întreaga lui avere, materială, pentru scopuri culturale românești.

Dumnezeu să-l ierte pentru câte a făcut bune și rele!

† **Dr. Bucur Băra.** — Numărul celor bunți de dincolo seade mereu. Printre cei dispăruți de curând se află și prietenul nostru Dr. Bucur Băra, avocat în Târgul-Murășului, pe cîmpia Ardealului.

Originar din Rășinari, Dr. Bucur Băra se stabilise de cîțiva ani în înfloritorul oraș săcutesc, unde își câștigase repede o reputație de avocat și se distinsese ca un sincer și inimos luptător al idealului românesc. Moartea lui înseamnă o pierdere cu atât mai mare, întrucît jărănimea românească din acel ținut este cu totul lipsită de conducători vrednici.

Fie-l memoria binecuvântată!

Ausgezeichnetes Material:—ausdauernd, anspruchslos, folgsam und treu. Așa e soldatul român din Transilvania, după mărturisirea unui înalt ofițer austriac, cu care a vorbit, nu de mult, d-l Dr. D. Moldovan, avocat în Turda. Adecă: un excelent material; tenace, nepretențios; ascultător și credincios“. Și prost—adaogăm noi!

Studențimea și Trădătorii.—Aflăm, că studenții din Iași au luat hotărîrea de a nu mai permite profesorilor Virgil Arion și Ilie Bărbulescu să-și mai fie cursurile.

Noi credem, că Trădătorii și-au pierdut de mult îndrăzneala de a mai îndruma sineretul nostru dela înălțimea catedrei universitare.—Cum i-au putut asculta studenții până acum?

Ardelenii și România.—Reținem, după „N. R.“ aceste frumoase și mîngăietoare cuvinte ale d-lui N. Iorga: „De fapt, dacă noi n-am luat încă Ardealul—și nu învinuiesc pe nimeni, fiindcă pe toți ar trebui să-i învinuiesc,—dacă Ardealul nu e al României, nu înseamnă, că România nu e a Ardelenilor mai mult e chiar decît a noastră, fiindcă ei au iubit-o mai mult și au crezut-o mai tare“.

Carpații în luptele dintre Român și Unguri.—Intr'o instructivă comunicare la Academie făcută de d. N. Iorga, asupra acestei chestiuni, care are și o pronunțată notă de actualitate, savantul istoric a arătat că în curs de aproape șapte sute de ani, Ungurii au trecut de 23 de ori Carpații spre Principatele Române, iar Românii de aici au trecut de 30 ori. Ungurii au fost bătuți totdeauna de câte ori au intrat ca dușmani. Românii n'au fost bătuți nici odată în mod definitiv, și dacă nu s'au putut menținea în Ardeal, n'a fost de vină, slăbiciunea lor, ci politica generală, care ni-a fost totdeauna nefavorabilă.

Cine știe ce-o să urmeze dupe aceste două numere: 23 și 30? O să vie un 24 sau un 31 învingător?

Un cetățean.—Tânărul student în litere dela Universitatea din Budapesta, Petru Drăghici, care se relevă ca un cercetător pasionat al trecutului nostru literar, amintește în No. 191 al „Românului“ din Arad, că la 15 Septembrie a. c., s'au împlinit 100 de ani de când Episcopul Vasile Moga din Sibiu a destituit din postul de profesor la seminarul de acolo pe marele dascăl de mai târziu Gheorghe Lazăr.

Ce noroc pentru cultura românească că la Sibiu s'au nimerit și căpetenii bisericești ca Vasile Moga, care în loc să-și menajeze oamenii luminați din jurul său, i-a alungat!

Nestrăbătute sunt căile providenței dumnezeiești! Profităm de acest prilej pentru a pune o întrebare: *Ce măsuri s'au luat aici, în față, pentru sărbătorirea a 100 de ani dela venirea lui Gh. Lazăr în România? Credem că Ministerul de Instrucție, Liceul Sf. Sava, Liceul Lazăr și Cercul profesorilor secundari nu vor fi scăpat din vedere acest dat atât de important în istoria culturii neamului nostru și vor face toate pregătirile pentru sărbătorirea lui.*

Către abonații „Tribunei“.—S'a împlinit o jumătate de an dela apariția revistei noastre.

Această revistă s'a susținut până acum numai și numai prin sprijinul material al cititorilor săi.

Cum cele mai multe abonamente nu sunt achitate decît pe o jumătate de an, rugăm pe on. abonați ai „Tribunei“, să binevoiască a ne acorda și mai departe sprijinul lor, înmîindu-și abonamentul.

CASĂ FONDATĂ IN 1866

FURNIZORUL CURȚEI REGALE

EXPLOATĂRI PROPRII de PĂDURI de STEJAR și BRDA

MARE DEPOZIT DE CHEREȘTEA ȘI FIERARIE

ȘI PRIMA FABRICĂ ROMANEASCĂ PENTRU
INDUSTRIA LEMNULUI

GHEORGHE BARBULESCU

(PLOEȘTI)

CENTRALA:

CALEA CAMPINEI No. 64

FABRICA:

CALEA OILOR No. 114-118

FILIALA: VIA STELA, VALEA-CĂLUGĂREASCĂ

Ralon special pentru Mobile și Tâmplărie în orice stil și de comandă

PARCHETE SPECIALE DE STEJAR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gh. Ionescu & S. Rădulescu

Fost VASILE GHEORGHIU & C-nie

P L O E Ș T I

MAGAZIN DE PIELARIE

BATFABRICA DEACARIE

și

EXPLOATĂRI DE PADURI

LEMNE DE FOC ȘI DE CONSTRUCTIE

Toate cererile de abonament, schimbările de adresă, reclamații asupra numerilor neprimite, plata abonamentelor se vor face la Administrația revistei: Craiova, Tipografia „Ramuri“, Str. Liceului No. 5.

ABONAMENTUL ..

1 an — 10 lei

|

6 luni — 5 lei